

Ово је требало да буде текст поводом десетогодишњице 5. октобра. Али тешко је после свега бити објективан, тешко је не бити резигниран, тешко је одупрети се депресивном утиску. Тешко је рећи неку паметну реч након толико лицемерја, глупости и лажи које су се излиле поводом ове и свих преходних годишњица и онога чега ћемо се тек наслушати у наредним данима.

Дакле, шта имамо? Од чувеног „уговора са народом“ из двехиљадите није остварено практично ништа. (Друго је питање да ли су у међувремену можда остварени неки други уговори и договори, о којима се у то време није говорило и писало.) Имамо стопу индустријске производње која још није достигла ни ниво из 1998, а о оном развоју из времена СФРЈ да и не говоримо. Имамо стране амбасадоре који активно учествују у формирању владе и којима лидери највеће опозиционе странке рапортирају и шаљу стенограме са својих састанака са другом опозиционом странком.

Имамо стране амбасадоре који активно учествују у формирању владе и којима лидери највеће опозиционе странке рапортирају и шаљу стенограме са својих састанака са другом опозиционом странком.

Случајно или не, прошле недеље, на десетогодишњицу 24. септембра и избора на којима је Војислав Коштуница као кандидат ДОС-а победио Слободана Милошевића, круг се дефинитивно затворио. Наиме, већ више од две године Србија има владу у којој, раме уз раме, седе политички наследници Слободана Милошевића са политичким наследницима Зорана Ћинђића. И то не би нужно морало бити тако лоше („национално помирење“ итд.) да се на крају не испостави да они, мање или више ентузијастично, у свим критичним тренуцима заправо спроводе политику – Чедомира Јовановића, односно Брисела и Вашингтона. А онда су се, након вишемесечних припрема и натезања, коначно састали лидери две „главне“, националне опозиционе странке (наводнике можете стављати и премештати по нахођењу) и саопштили да ће се заједно „борити против власти и политике да ЕУ нема алтернативу“. Да бисмо у наредних неколико дана сазнали да Војислав Коштуница, својевремени победник над Милошевићем и тадашњи херој западних медија и политичких кругова, данас у тим круговима ужива статус „балканског Бин Ладена“, те да свако ко рачуна на било какву подршку запада са њим нема шта да тражи.

Тужно је претходних дана било гледати Николића и Вучића како себе и друге, а нарочито западне амбасадоре, убеђују да Николић није рекао оно што је рекао након сусрета са представницима ДСС-а – да се треба борити против политике да ЕУ нема алтернативу. Тужно је све време гледати представнике власти док говоре како одустајање од сопствене резолуције у Генералној скупштини није капитулација него „потврда нашег европског опредељења“. Смешно је гледати ДСС-овце како, у закаснелом срицању почетних лекција политичког маркетинга, сви као један понављају како је Србија страшно цветала у периоду 2004–2008. и како је Коштуница, заправо, увек и у свему био у праву.

Тужно је претходних дана било гледати Николића и Вучића како себе и друге, а нарочито западне амбасадоре, убеђују да Николић није рекао оно што је рекао након сусрета са представницима ДСС-а – да се треба борити против политике да ЕУ нема алтернативу.

При погледу на ово политичко купусиште, хтели-не-хтели, Милошевић неминовно израста у епохалну фигуру – а то вам каже неко ко никада није гласао за њега – нити икада био у најмањем искушењу да то учини.

Но, не треба наравно сада, због евидентног моралног и политичког колапса петооктобарских победника, покушавати васкрснути мит о „Милошевићевом златном добу“, које то, разуме се, нипошто није било. Али није било ни тако једнозначно зло као што је то представљано у пропагандним журналима „демократске опозиције“.

Да, имали смо рат и санкције. Али смо после имали невиђену пљачку и распродају друштвене и државне имовине, чије последице нису ништа мање погубне и дугорочне. Да, Милошевић је несумњиво био крив за много тога. А највише за презрив однос према сопственом народу, као и за игнорисање геополитичких промена које су се догађале управо у тренутку док је он покушавао да са – барем – полувековним закашњењем решава српско национално питање. Али понешто су нам, независно од Милошевићевих грешака, желели, наменили и наметнули неки од „пријатеља“ петооктобарских победника, са којима већ десет година градимо „специјалне везе“ и односе. Да, плате су биле трагично ниске, али ниске су биле и цене основних намирница, као и трошкови за струју и станарину. Да, цветао је криминал, шверц и безакоње, али је после 5. октобра све то углавном само преточено у правну форму и преливено глазуrom „европског законодавства“.

Милошевић је од самог почетка на један погубан начин поларизовао друштво, јавност и политичке процесе. Али данас је српско друштво буквално расточено, а јавност и политика сведени на бувљу пијацу. Да, гомилала су се огромна богатства. Али су након 5. октобра та богатства само још више и енормно увећана. Ко је био богат (п)остао је још богатији, а осталима су номинално порасле плате, али исто тако и дажбине, рате и камате. Било је неукуса, дизелаша и турбо-фолка, али су „Тренутак истине“, „Велики брат“ и „Фарма“ стигли тек са „слободом и демократијом“. Било је тешке режимске пропаганде, али и неких слободних медијских оаза. Сада сви медији изгледају и пишу готово исто, при чему се то што пишу тешко може назвати „објективношћу“ и „истином“.

Да, Милошевић је несумњиво био крив за много тога. Али понешто су нам, независно од Милошевићевих грешака, желели, наменили и наметнули неки од „пријатеља“ петооктобарских победника, са којима већ десет година градимо „специјалне везе“ и односе.

Није ово прилика за коначно, а поготово не за прецизно свођење рачуна. Али чињеница је да када неко од сада помене „десет изгубљених година“ и „страшну деценију за нама“, без додатних објашњења неће бити јасно на коју то деценију мисли.

У сваком случају, по мом дубоком уверењу, Србија и српски народ су ван сваке сумње изгубили обе деценије. И верујем да тако осећа и мисли и апсолутна већина читалаца и грађана. А колики је у томе био удео сваког од поменутих актера, судиће време, Бог, наука – и народ.